

**This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.**

Author(s): Vasalampi, Kati; Parviainen, Milja

Title: Koulupudokkuuteen on puututtava

Year: 2017

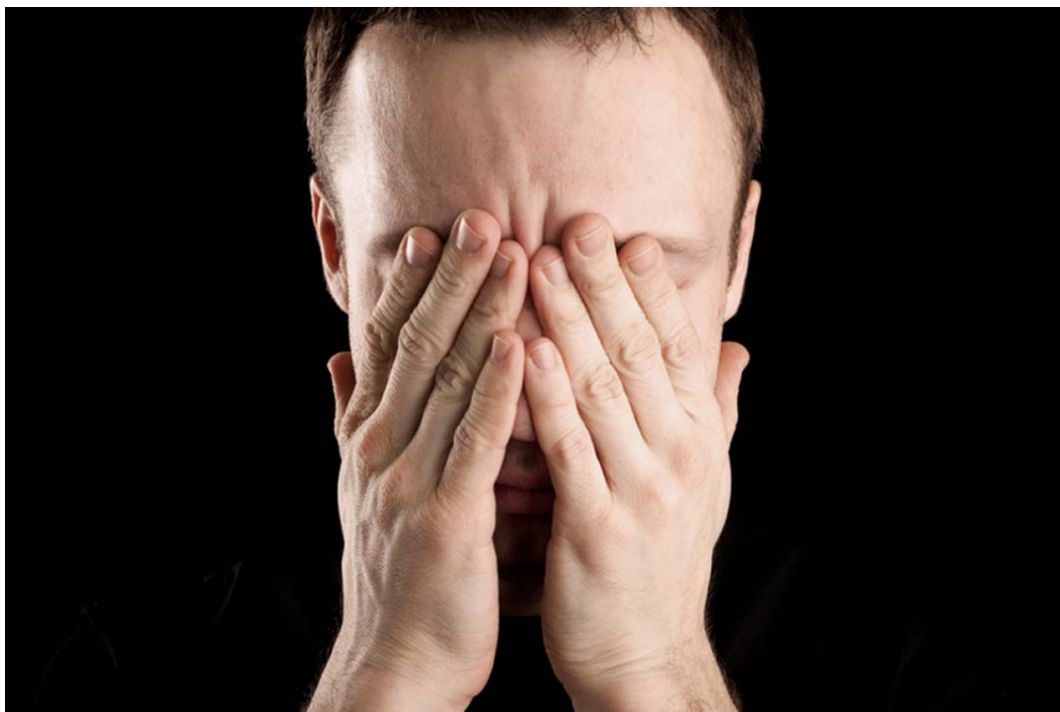
Version:

Please cite the original version:

Vasalampi, K., & Parviainen, M. Koulupudokkuuteen on puututtava. Ruusuiston uutiset, (5). <https://peda.net/id/567127c2cdb>

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Koulupudokkuuteen on puututtava

Nuoret uupuvat valtavan työmäärän alla, koulunkäynti ei kiinnosta ja kouluviihtyvyys on heikkoa. Nämä ovat huolenaiheita, jotka ovat tuttuja niin opettajien, vanhempien kuin mediankin keskuudessa. Myös huoli opiskeluiden keskeyttämisestä on tällä hetkellä usein julkisen keskustelun aiheena eritoten poikien suuren koulupudokkuuden vuoksi. Tilastokeskuksen mukaan lukuvuonna 2014–2015 lukiolaisista 1,4 prosenttia ja ammatillisessa koulutuksessa opiskelevista jopa 6,8 prosenttia keskeytti kokonaan tutkintoon johtavan koulutuksen.

Selkeät koulutus- ja urasuunnitelmat auttavat nuorta sitoutumaan opiskeluun

Suomalaisessa koulujärjestelmässä yksi isoimmista siirtymistä tapahtuu peruskoulun jälkeen, jolloin nuoret tekevät tärkeän päätöksen valitessaan opiskelupaikakseen joko lukion tai ammatillisen oppilaitoksen. Valinta ei ole kuitenkaan nuorelle helppo, ja nuoren voi olla vaikea motivoitua ja sitoutua opiskeluun, jos hänen tulevaisuuden tavoitteensa ovat hyvin epäselvät. Tiedetään myös, että mitä varhaisemmin nuori hahmottaa omat uratavoitteensa, sitä sinnikkäämmin hän opiskelee, vaikka opiskelu ei olisikaan aina mukavaa tai helppoa.

Me kysyimme ensimmäistä vuottaan toisella asteella opiskelevilta nuorilta heidän ammatillisista suunnitelmistaan. Tutkimuksemme mukaan noin viidesosa lukiolaisista oli vielä epävarmoja siitä, mikä on ylin tutkinto, jonka he aikovat suorittaa tulevaisuudessa. Kiinnostavaa on myös se, että ammattiin opiskelevista vain alle puolella ammatilliset suunnitelmat olivat täysin selvät, ja joka kymmenes raportoi ammatillisten suunnitelmiansa olevan vielä täysin epäselvät. Tulevaa ammattia voi olla siis vaikea hahmottaa, vaikka olisikin valinnut peruskoulun jälkeen ammatillisen opintopolun. On syytä miettiä, kuinka tukea nuorten urasuunnitelmia ja mielekkään koulutuspolun valintaa.

Koulu-uupumus heikentää sitoutumista kouluun

Ilahduttava havainto oli, että valtaosa tutkimukseemme osallistuneista nuorista piti koulutusvalintaansa onnistuneena ja viihtyi koulutuspaikassaan. Toisaalta tutkimuksen ensimmäiset tulokset ovat antaneet huolestuttavia viitteitä myös siitä, että osalla nuorista on suuri riski keskeyttää toisen asteen opinnot. Nuorista noin 10 prosentilla näytti olevan selvästi kohonnut riski koulupudokkuuteen, eli he kertoivat harkitsevansa opintolinjan vaihtamista tai koulutuksen keskeyttämistä. Koulupudokkuuden on aiemmissa tutkimuksissa havaittu olevan yhteydessä esimerkiksi työttömyyteen, alhaiseen palkkatasoon sekä rikolliseen toimintaan. Näin ollen tukitoimien kohdistaminen pudokkuusriskissä oleville nuorille on tärkeää.

Yksi mahdollinen koulupudokkuusriskiä lisäävä tekijä voi olla koulu-uupumus. Koulu-uupumus tarkoittaa pitkittynyttä stressitilaa, joka näkyy esimerkiksi uupumusasteisena väsymisenä tai kyynisenä asenteena koulunkäyntiä kohtaan. Pitkittyessään se voi myös johtaa masennukseen. Tutkimukseemme osallistuneista nuorista vajaat 10 prosenttia oli selvästi uupuneita koulutyöstä. Uupuneiden nuorten kohdalla motivaatio ja omat voimavarat eivät ole tasapainossa koulun vaatimusten kanssa. Sen sijaan kun vaatimukset ja voimavarat ovat tasapainossa, nuori yleensä sitoutuu ja innostuu opiskelustaan. Nuorten hyvinvointia koulussa voidaan tukea tarjoamalla heille mahdollisuus vaikuttaa omiin opintoihinsa ja tekemisiinsä. Opiskeluhaasteiden pitäisi olla sen kokoisia, että nuori saa onnistumisen kokemuksia: sopivat haasteet lisäävät nuoren kokemusta omasta pystyvyydestään ja osaamisestaan. Lisäksi jokaisella nuorella on myös tarve kokea yhteenkuuluvuutta eli kuulua ryhmään ja tulla hyväksytyksi osana opiskeluyhteisöä.

Syksyllä 2016 alkaneen Koulupudokkuuden ja syrjäytymisen polut sekä niiden estäminen -hankkeen tarkoituksena on etsiä syitä heikolle kouluviihtyvyydelle ja koulutuksen keskeyttämiselle seuraamalla noin 4200 toisella asteella opiskelevaa nuorta ja heidän koulutussuunnitelmiaan, motivaatiotaan ja hyvinvointiaan. Hankkeessa tullaan selvittämään sekä koulupudokkuuden riskitekijöitä että siltä suojaavia tekijöitä. Näiden teemojen tutkimukseen antaa erinomaisen lähtökohdan se, että hankkeen pohjana on Alkuportaattiseurantatutkimus, jossa tutkittavia on seurattu vuosittain esiopetusvuodesta 9. luokalle. Hankkeeseen osallistuvien nuorten taitojen edistymisestä, motivaatiosta, oppimisvaikeuksista, ongelmakäyttäytymisestä, toverisuhteista ja perhetaustasta on siis olemassa laajalti tietoa koko koulu-uran ajalta.

Kati Vasalampi ja Milja Parviainen

Kati Vasalampi (oik.) on väitellyt 2012 psykologian tohtoriksi [Jyväskylän yliopistosta](#) aiheenaan nuorten koulutustavoitteet ja kouluhyvinvointi. Väitöksen jälkeen hän on työskennellyt 2013–2016 tutkijana opettajankoulutuslaitoksella muun muassa syrjäytymisen ehkäisyyn ja osallistavien luokkahuonevuorovaikutusprosessien tukemiseen keskittyvässä VUOMO-hankkeessa. Tällä hetkellä hän työskentelee vastuullisena tutkijana psykologian laitoksella Koulupudokkuuden ja syrjäytymisen polut sekä niiden estäminen -hankkeessa.

Milja Parviainen työskentelee tohtorikoulutettavana [psykologian laitoksella](#) Koulupudokkuuden ja syrjäytymisen polut sekä niiden estäminen -hankkeessa. Väitöskirjassaan hän keskittyy nuorten hyvinvointiin toisella asteella sekä koulupudokkuuteen.

Lisätietoja ja palaute kirjoittajille: kati.vasalampi@jyu.fi

Pääkuva: iClipart-kuvapankki, kuva kirjoittajista:
Martti Minkkinen